

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

TEZE DIPLOMOVÉ PRÁCE

**BEZPEČNOSTNÍ OPATŘENÍ VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ SE ZAMĚŘENÍM NA
POLICII ČESKÉ REPUBLIKY**

Autor:

Bc. Markéta JANOVSKÁ

Vedoucí diplomové práce:

JUDr. Ing. Pavel PIKOLA, Ph.D.

Praha 2017 ©

Souhrn

Diplomová práce s názvem „*Bezpečnostní opatření ve veřejné správě se zaměřením na Policii České republiky*“ v teoretické části vymezuje bezpečnostní systém České republiky, vymezuje úlohu státu při zajišťování bezpečnosti a popisuje legislativu bezpečnostního systému. V další části práce jsou blíže specifikována opatření v oblasti vnitřní bezpečnosti, jejíž hlavním výkonným subjektem je Policie České republiky. Následně je popsána úloha a postavení policie v oblasti bezpečnosti a současný stav kriminality v České republice.

V praktické části jsou popisovány konkrétní bezpečnostní opatření policie, metodika a oprávnění policistů při výkonu opatření. Zároveň je zde provedeno výzkumné šetření formou dotazníků s metodiky, rozhovorů s veliteli a ověření hypotéz s policisty vykonávajícími různá bezpečnostní opatření u Policie ČR. V závěrečné části je výzkumné šetření shrnuto, je zhodnocena opodstatněnost bezpečnostních opatření policie a navrženo doporučení vedoucí k zefektivnění realizace popisovaných opatření.

Klíčová slova: bezpečnostní systém České republiky, bezpečnostní opatření, veřejná správa, vnitřní bezpečnost, Policie České republiky, bezpečnostní legislativa

Cíl práce

Cílem uvedené diplomové práce je **seznámení** se s bezpečnostním systémem, bezpečnostní politikou a bezpečnostní strategií České republiky. V práci bude **přiblížena** vnější a především vnitřní politika bezpečnosti státu, jíž zajišťují orgány veřejné správy, mimo jiné právě Policie České republiky. Bude **vymezena** úloha jednotlivých orgánů veřejné správy při zajišťování bezpečnosti státu a autorka se pokusí **zpřehlednit** opatření veřejné správy, která jsou v oblasti bezpečnosti vykonávána. Ráda by také **zmapovala** nejdůležitější právní normy, kterými se oblast bezpečnosti musí řídit a respektovat je.

Dále v práci bude **vymezena** úloha a postavení Policie České republiky v bezpečnostním systému státu a provedeno **seznámení se** s aktuálním stavem kriminality v České republice. V návaznosti na kriminalitu autorka **představí** *Zprávu o situaci v oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti*, která je prezentací výsledků činnosti orgánů veřejné správy v oblasti vnitřní bezpečnosti a zároveň i základním koncepčním

dokumentem, který pojednává o připravovaných bezpečnostních opatřeních na budoucí období.

Ve výzkumné části práce se autorka nejprve pokusí logicky **rozdělit** bezpečnostní opatření prováděná policií, blíže je **specifikovat**, a zmapovat metodiku jejich výkonu. Dále by ráda **posoudila** metodickou a legislativní oporu výkonu bezpečnostních opatření policie a **zjistila**, zda je tato opora dostatečná pro praxi. Ráda bych také **posoudila**, zda bezpečnostní opatření konaná policií jsou vždy opodstatněná, zda jsou vykonávána efektivně a zda někdy nebývají připravována jen kvůli mediálnímu tlaku či tlaku veřejnosti, i když je předem jasné, že opatření není opodstatněné. V souvislosti s tím, i když to bude možná poměrně odvážná domněnka, by autorka ráda zjistila, zda nebývají bezpečnostní opatření ovlivňována tím, která politická strana aktuálně vládne v obci, kraji či z které politické strany je ministr vnitra. A ač policie musí být apolitická, je možné, že se v anonymním dotazování dozvíme něco zajímavého.

Metodika práce

Jelikož problematika bezpečnostních opatření v jakékoliv podobě spadá do oblasti bezpečnosti České republiky a zajištění ochrany životů, zdraví a majetkových hodnot (což jsou základní povinnosti státu), informace a podklady do teoretické části diplomové práce bude autorka čerpat především z **platné legislativy** České republiky, z interních aktů řízení Policie ČR a **stanovisek** Odboru bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra ČR. Studovat bude jak aktuální, tak v některých případech i předešlé znění právních předpisů, aby mohla provést srovnání. Důležitou součástí práce bude studium **koncepčních dokumentů** subjektů veřejné správy, které jsou většinou dostupné na internetových stránkách jednotlivých institucí. Prostudována bude i **odborná literatura** z oblasti bezpečnostní problematiky. Pro dokreslení některých činností v praxi chce autorka využít odborných **článků** v tematicky zaměřených časopisech. Věří, že velkým přínosem pro její práci bude konzultace problematiky s kolegy z Policejního prezidia ČR, kteří buď vytváří metodiku pro bezpečnostní opatření policie, nebo přímo velí bezpečnostním opatřením na různých úrovních. Získané informace a data budou vyhodnocena, bude provedeno srovnání teorie a praxe a případně navrženo řešení pro případné zefektivnění dalších činností.

Závěry a doporučení

Jedním z cílů diplomové práce bylo seznámení se s bezpečnostním systémem, bezpečnostní politikou a strategií České republiky, což autorce podařilo. Primárním úkolem státu, potažmo Vlády České republiky, je zajistit bezpečnost občanů, územní celistvost a obranu svrchovanosti České republiky a toho lze dosáhnout kvalitním a funkčním bezpečnostním systémem, který bere v úvahu aktuální bezpečnostní a hospodářskou situaci doma i ve světě. **Základním koncepčním dokumentem**, který identifikuje zájmy České republiky, obecná bezpečnostní rizika a z nich vyplývající hrozby pro ČR je **Bezpečnostní strategie ČR**. Ta definuje dlouhodobé záměry a opatření pro mírový vývoj země, hospodářskou prosperitu a zabezpečení obyvatel před vnějšími a vnitřními hrozbami a riziky. Z této strategie vychází i pojmy **bezpečnostní politika** a **bezpečnostní systém**. Autorka v práci upozorňuje, že neopomenutelným faktem je i postavení občana, jakožto odpovědného, na utváření demokratického bezpečného státu se podílejícího článku bezpečnostního systému.

Bezpečnost obecně nelze „vykovávat“ pouze v rámci České republiky, ale musí se brát **v globálním měřítku** s ohledem na členství České republiky **v mezinárodních organizacích**, jako jsou NATO nebo Evropská unie. K zajištění adekvátní bezpečnostní politiky ČR je nutné také brát v úvahu ekonomické možnosti a hospodářskou stabilitu České republiky. Česká republika uplatňuje **politiku aktivního předcházení ozbrojeným konfliktům** cestou politických a diplomatických prostředků. Pojetí zajištění bezpečnosti státu lze rozdělit na **vnější a vnitřní bezpečnostní politiku**, kdy klíčovým nástrojem zajišťování vnější bezpečnosti státu je obranná politika, jejíž hlavním subjektem je především Armáda ČR. Důležitou a neopomenutelnou roli mají, v obou oblastech, zpravodajské služby České republiky. Oblast vnitřní bezpečnosti zajišťují primárně bezpečnostní sbory v čele s Policií ČR. Instituce zajišťující bezpečnost České republiky a legitimita složek bezpečnostního systému z pohledu kompetencí jsou blíže popsány ve čtvrtém bodě diplomové práce. Důležitým koncepčním dokumentem České republiky v oblasti bezpečnosti je „**Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku**“, kterou každoročně vydává Ministerstvo vnitra a jíž vyžaduje Usnesením Vláda České republiky. Díky svému působení na Policejním prezidiu ČR měla autorka možnost podílet se na přípravě podkladů pro uvedenou zprávu a to v oblasti prevence kriminality a

navazujících akčních plánů bezpečnosti. Práce se věnuje právě i **Policii České republiky**, jako subjektu vnitřní bezpečnosti státu. Dále je v práci ukázán stav kriminalisty v České republice, který je nyní, nejpříznivější od roku 1991, co se počtu evidovaných trestných činů týká. Otázkou však je, zda se jedná o pozitivum a ocenění dobře nastavených bezpečnostních opatření či projev nedůvěry občanů v policii a neoznamování některých druhů trestných činů.

V praktické části diplomové práce autorka **rozdělila bezpečnostní opatření** realizované Policií ČR do dvanácti oblastí, ke kterému došla na základě prostudování různých strategických dokumentů Ministerstva vnitra ČR, statistických výstupů policie a komentáře zákona o policii. Jednotlivá opatření jsou následně v práci popsána. Autorka následně provádí bližší výzkum a chce naplnit cíle práce u nejběžnějších bezpečnostních opatření policie a to u hromadných narušení veřejného pořádku a u dopravně bezpečnostních akcí. Některá opatření nespádají jen do oblasti policejních činností, ale jsou využívána i jako nástroje bezpečnostních opatření v jiných oblastech veřejné správy, vzájemně se prolínají, podporují a doplňují.

Jedním z cílů práce bylo zjištění o dostatečnosti **legislativní opory** výkonu uvedených bezpečnostních opatření policie. U zkoumaných opatření je legislativní podpora dostačující, je přehledná, odpovědní policisté se s ní snaží pružně pracovat a v maximální míře jí využívat. S tím souvisel dotaz na případnou rozmělněnost právních předpisů do různých zákonů. Většina respondentů (83%) odpověděla, že si myslí, že předpisy rozmělněny nejsou, **s čímž však autorka nesouhlasí a poukazuje** na skutečnost, že by právní předpisy týkající se povolování a konání akcí jako jsou shromáždění, petice, technoparty, koncerty, sportovní utkání apod., mohly být upraveny v jednom právním předpise, který by vyžadoval od pořadatelů splnění jasně vymezených podmínek, jejich striktní dodržování a případné následné tvrdé postihy za jejich nedodržení. Ruku v ruce s legislativní podporou jde následná **metodika výkonu bezpečnostních opatření**, která je dle respondentů dostačující. Autorka si myslí, že by metodika, což je zde Závazný pokyn policejního prezidenta č. 10 z roku 2009 Sb., o zajišťování vnitřní bezpečnosti a pořádku, mohla být více propracovaná stran jednotlivých druhů bezpečnostních opatření právě v návaznosti na výše navrhované lepší legislativní ukotvení konkrétních akcí zakládajících důvod konání bezpečnostních opatření. Odpověď na otázku, zda metodika pružně reaguje

na **světové bezpečnostní hrozby**, vlastně vyplývá z předešlého vyjádření. Pokud je metodika obecná, není jí třeba měnit, protože pojme i tyto druhy hrozeb a následné přípravy bezpečnostních opatření na ně. Zjišťováno bylo i přejímání **zahraničních zkušeností** do výkonu bezpečnostních opatření Policií České republiky. Co se týká využívání zahraničních zkušeností v oblasti hromadných narušování veřejného pořádku, v praxi české policie jsou využívány zkušenosti ze Spojených států amerických – taktika výcviku „Aktivní střelec“, z Německa – antikonfliktní týmy nebo z Francie – operativní týmy pořádkových jednotek.

Dále se z výzkumného šetření potvrdila i domněnka autorky o tom, že policie v určitých oblastech supluje **pořadatelské služby**. Majitelé sportovních klubů dobře vědí, že policie je nejlevnější „pořadatelskou službou“, a proto nevynakládají zdaleka takové úsilí a především finanční prostředky na dostatečné zabezpečení svých sportovních utkání. Policii ČR, potažmo stát tato opatření stojí nemalé finanční prostředky, které by se daly využít daleko efektivněji. Tento problém by opět vyřešila již zde několikrát zmiňovaná striktní úprava legislativy uvedených akcí a jasně vymezené povinnosti pořádajícího subjektu v oblasti zabezpečení připravované akce. Dále se práce zabývala **opodstatněností a efektivitou bezpečnostních opatření**. V oblasti opodstatněnosti opatření velitelé jednoznačně prosazují názor, že téměř nikdy nejsou připravována neopodstatněná bezpečnostní opatření. Autorka se zabývala i problémem efektivit opatření, kde se domnívá, že policie v některých situacích neumí připravit efektivní bezpečnostní opatření. Na to jí velitelé oponovali vyjádřeními, že nejde o neefektivitu, ale že akce jsou občas personálně nadhodnocené, naddimenzované. Autorka je o neefektivitě v určitých bezpečnostních opatřeních přesvědčena, osobně jí zažila a proto zde vidí prostor pro značné zlepšení time managementu bezpečnostních opatření a zlepšení v oblasti práce s lidskými zdroji u policie. Dále se domnívá, že určité organizační články policie si zřejmě stále dostatečně neuvědomují, že potenciál zlepšení její image je právě ve spokojených policistech. Autorka se pustila i do odvážného zjišťování skutečnosti, zda bezpečnostní opatření policie, jejich příprava a realizace nebývají ovlivňovány **politickou situací** a zda policisté nebývají upozorňováni na skutečnost, v rámci jakých politických mezí mají konat. Velitelé akcí jednoznačně sdělili, že rozhodnutí o realizaci opatření pod vlivem politiky nebývá, nicméně při osobních interview připustili, že to, jaká je politická situace musejí mít neustále na paměti. Odůvodňují to tím, že když zde byl komunismus, také se

museli přizpůsobit politické situaci a nemohli připravovat bezpečnostní opatření, která by „neseděla“ do té doby.

Co se týká budoucnosti či zlepšení výkonu bezpečnostních opatření policie, autorka vidí **budoucnost** bezpečnostních opatření v nárůstu využívání bezpilotních prostředků, tzv. dronů, které v současné době vlastní řada policejních útvarů, nicméně žádná policejní složka v současné době (15. březen 2017) nemá zákonné povolení k provozování těchto prostředků. Pro efektivnější výkon bezpečnostních opatření by bylo potřeba v určitých oblastech, například porušení zákona na shromáždění nebo závažné porušování dopravních předpisů zásadně **zvýšit sankce** za porušení zákona. A všichni by také měli mít na paměti, že Policie ČR je především **represivní složkou** a neměli by jí brát jako službu, kterou si platí ze svých daní a tak k nim bude policie přistupovat.

Vybrané zdroje

- ✚ **BALABÁN, Miloš a Bohuslav PERNICA.** *Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy.* Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015, 310 stran. ISBN 978-80-246-3150-9.
- ✚ **ČMEJREK, Jaroslav a Radek KOPŘIVA.** *Základy veřejné správy.* V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2007. ISBN 978-80-213-1626-3.
- ✚ **GRÍVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ.** *Kriminologie.* 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-614-3.
- ✚ **ŠKODA, Jindřich.** *Zákon o policii s komentářem.* 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, 479 s. ISBN 978-80-7380-447-3.
- ✚ **ZÁMEK, David.** *Hromadné narušení veřejného pořádku z pohledu Policie ČR.* Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, 197 s. ISBN 978-80-7380-429-9.
- ✚ **European Social Charter (revised) 3.V.1996** – vlastní zpracování dne 2. 1. 2017. Dostupné na: <http://www.refworld.org/pdfid/3ae6b3678.pdf>
- ✚ **Bezpečnostní strategie ČR obecně** – vlastní zpracování dne 18. 9. 2016. Dostupné na: <https://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/historie-minulych-vlad/bezpecnostni-strategie-ceske-republiky-2157/>
- ✚ Dokument Odboru bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra ČR - **Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek**, Praha 2015 - vlastní zpracování dne 11. 11. 2016. Dostupné na: www.mvcr.cz/soubor/bezpecnost-pdf.aspx
- ✚ **Závazný pokyn** policejního prezidenta č. 10/2009 Sb., o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti
- ✚ **Zákon č. 84/1990 Sb.**, o právu shromažďovacím, ze dne 27. 3. 1990
- ✚ **Ústavní zákon č. 110/1998 Sb.**, o bezpečnosti České republiky, ze dne 22. 4. 1998
- ✚ **Zákon č. 273/2008 Sb.**, o Policii České republiky, ze dne 17. 7. 2008
- ✚ **Zákon č. 240/2000 Sb.**, o krizovém řízení a změně některých zákonů, ze dne 28. 6. 2000